

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет «Образотворче мистецтво»
Кафедра живопису

Ван Ісюань

СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ

«Зимова риболовля на озері Чаган»

Кваліфікаційна робота

другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 023
«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» галузі
знань 02 «Культура і мистецтво» спеціалізації «Станковий живопис»

Науковий керівник:

професор

Ковтун Віктор Іванович

Науковий консультант:

зав. кафедри живопису,

кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри живопису ХДАДМ

Марія Миколаївна Ковальова

Харків – 2024

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота присвячена Фестивалю зимової риболовлі на озері Чаган у провінції Цзілінь та є візуальним відображенням багатовікової історії, культури та традицій Китаю. Цей фестиваль, що має тисячолітнє коріння, є не лише святом риболовлі, а й ритуалом, який поєднує людей у співпраці за тяжких кліматичних умов. Картина передає яскраву атмосферу заходу, поєднуючи реалістичність сцени із символізмом, що відображає культуру цього регіону країни.

Зимовий промисел на озері Чаган бере свій початок з X століття та створює унікальну традицію, яка стала частиною національної культурної спадщини Китаю. На картині зображено ключові моменти фестивалю: церемонію відкриття, танці в традиційних костюмах, молитви до озера Бога та процес риболовлі. Художній твір не лише розповідає історію свята, а й втілює його почуття та духовну сутність.

Композиція картини динамічна та багатопланова. У центрі полотна знаходиться сцена риболовлі, де люди в теплому яскравому одязі радіють доброму улову. Їхні фігури передають почуття спільності та духовного піднесення. Тлом картини є величний зимовий пейзаж Чагана, що вкритий льодом, засніженими пагорбами з чистим небом. Кольорове і тональне вирішення дипломного полотна створюють атмосферу святковості та добробуту.

Особливу увагу в дипломній роботі приділено передачі різниці текстур. Застосування холодних відтінків блакитного, білого й сірого в поєднанні з теплими акцентами червоного та золотого в традиційних костюмах створює гармонію між людиною й природою. Цей контраст також символізує взаємодію між холодною зимовою суворістю та теплом людського духу.

Деталізація образів персонажів додає картині реалістичності і життєвості. Рухи рибалок передають енергію та радість, які наповнюють фестиваль. Картина містить також символічні елементи: традиційних риболовного приладдя, різних видів риб. Картина передає багатогранність фестивалю, нагадуючи про корисність, свідчить про намагання людей до збереження ролі вікових традицій у сучасному світі. Вона втілює не лише естетичну, а й культурну цінність, Звертаючи увагу на те, як подібні свята об'єднують людей і формують їхню національну ідентичність. Цей живописний твір є водночас документальним і символічним. Він служить містом між минулим і теперішнім, зображуючи не лише історію, а й дух фестивалю.

ABSTRACT

The thesis is dedicated to the Winter Fishing Festival on Lake Chagan in Jilin Province and is a visual reflection of the centuries-old history, culture and traditions of China. This festival, which has millennial roots, is not only a fishing holiday, but also a ritual that unites people in cooperation under difficult climatic conditions. The painting conveys the vivid atmosphere of the event, combining the realism of the scene with symbolism reflecting the culture of this region of the country.

Winter fishing on Lake Chagan dates back to the 10th century and creates a unique tradition that has become part of China's national cultural heritage. The painting depicts key moments of the festival: the opening ceremony, dances in traditional costumes, prayers to the Lake God and the fishing process. The work of art not only tells the story of the holiday, but also embodies its feelings and spiritual essence

The composition of the painting is dynamic and multifaceted. In the center of the canvas is a fishing scene, where people in warm, bright clothes rejoice at a good catch. Their figures convey a sense of community and spiritual elevation. The

background of the painting is the majestic winter landscape of Chagan, covered with ice, snow-capped hills with a clear sky. The color and tonal solution of the diploma canvas create an atmosphere of festivity and well-being.

Special attention in the diploma work is paid to the transmission of the difference in textures. The use of cold shades of blue, white and gray in combination with warm accents of red and gold in traditional costumes creates harmony between man and nature. This contrast also symbolizes the interaction between the cold winter severity and the warmth of the human spirit.

The detailing of the characters' images adds realism and vitality to the painting. The movements of the fishermen convey the energy and joy that fill the festival. The painting also contains symbolic elements: traditional fishing gear, different types of fish. The painting conveys the multifaceted nature of the festival, reminding of the usefulness, testifies to people's efforts to preserve the role of age-old traditions in the modern world. It embodies not only aesthetic but also cultural value, drawing attention to how such celebrations unite people and shape their national identity. This pictorial work is both documentary and symbolic. It serves as a bridge between the past and the present, depicting not only the history but also the spirit of the festival.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1.	
АВТОРСЬКА КОНЦЕПЦІЯ.....	9
РОЗДІЛ 2	
Аналоги картин.....	15
РОЗДІЛ 3	
3.1. Композиція та колір у дипломній роботі, етапи її створення	23
3.2. Етапи створення картини та технічна реалізація	31
ВИСНОВКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	35
ДОДАТКИ	
Додаток А. Список ілюстрацій.....	36
Додаток Б. Альбом ілюстрацій.....	37

ВСТУП

У тематичній картині «Зимова риболовля на озері Чаган» представлена багатофігурна сцена на тлі зимового пейзажу. Структура композиції у фігуративному живописі зимових сцен висуває перед художником особливі технічні завдання. Сніговий покрив створює унікальну світлову гаму, де розміщення постатей потребує витонченого балансування тональних співвідношень. Білість простору вимагає майстерного опрацювання півтонів та рефлексів для досягнення глибини зображення. Класичні закони побудови картинної площини набувають нового прочитання при роботі з зимовим пейзажем. Художник має віднайти тонку межу між домінуванням фігур та їх органічним злиттям з морозним повітрям. Градації холодних відтінків створюють особливу атмосферу, де кожен мазок пензля має бути виваженим. При роботі з олійними фарбами зображення низьких температур потребує специфічного підходу до фактури. Шари прозорих лесувань дозволяють передати кристалеву структуру льоду, його взаємодію з водою. Пастозні мазки формують об'єм снігового покриву, надаючи йому матеріальності. Тонкі переходи між холодними та теплими відтінками створюють відчуття морозного повітря. Технічна майстерність живописця проявляється у здатності передати різні стани снігу та льоду – від щільного насту до пухкого свіжого снігу. Робота з фактурами та текстурами дозволяє досягти максимальної виразності при зображенні зимової природи у всій її різноманітності.

Мистецька інтерпретація зимового риболовецького дійства на водоймищі Чаган розгортається через призму експериментального діалогу між класичною олійною технікою та новітніми візуальними парадигмами. Колористична партитура твору вибудовується на витонченій грі ультрамаринових відтінків із берлінською лазур'ю, де титанові білила виступають медіатором просторової глибини, формуючи особливу зимову містерію полотна. Матеріальність фарби постає ключовим інструментом у творенні середовищної драматургії, де кожен мазок пензля викристалізовує

особливу атмосферну тканину зимового пейзажу. Пластична мова твору розкривається через складну взаємодію фактурних нашарувань, де живописна матерія трансформується у візуальну метафору морозяного повітря. Особливої уваги заслуговує пластичне вирішення людської постаті в контражурному освітленні. Живописне моделювання зимового вбрання відбувається через варіативність фактурних рішень, де густота фарби та характер мазка створюють складну тектоніку важких тканин. Захисне спорядження рибалки інтерпретується як своєрідний діалог між матеріальністю живописної поверхні та тактильними якостями зображуваних матеріалів, формуючи авторське просторово-пластичне вирішення.

Композиція вирішення зимового пейзажу є першочерговою задачею при створенні картини. Центральна фігура рибака в помаранчевому спорядженні притягує погляд, створюючи сильний контраст із м'якими, холодними тонами снігу. Її положення збалансоване щодо інших елементів картини, віддалених дерев та сліди на снігу, доданих для глибини простору. У цьому розташуванні проявляється композиція і динаміка руху, яка показує глядачу та інтуїтивно водить за візуальними лініями для створення відчуття дихання зимового дня. У процесі створення таких робіт важливим є не тільки загальне бачення, а увага до деталей. Наприклад, техніка нанесення фарби у передачі снігових текстур має особливе значення. Використання густого шару білої фарби із вкрапленнями холодних відтінків синього та сірого передає ілюзію блиску на сніговій поверхні, в той час як тонкі напівпрозорі мазки здатні відобразити крихкість льоду. Ключове завдання художника – знайти баланс між впізнаваними текстурами і свободою експресивного жесту. Цікаво, що в сучасній живописній практиці композиційні прийоми часто інтегруються з ідеєю документальності. Наприклад, використання елементів, які підкреслюють часовість моменту – сліди, випадкові предмети, що пробиваються крізь сніг, чи ефекти світла, яке падає під певним кутом. Такі деталі надають роботі додаткового виміру, в якому зникає межа між формою і змістом.

Низький горизонт пейзажу, відчуття сходу сонця на тлі чистого неба доповнює репрезентацію колективної динаміки сцени. Живописна площа зимового середовища постає не просто тлом, але складним семіотичним простором, де кольорові нюанси та композиційні утворення мають глибинні наративні структури. Технічна майстерність виявляється в тонких градієнтах колірної теплохолодності, що не просто фіксують фізичну реальність, але й транслюють приховані емоційні контексти. Колористичні переходи доповнюють художню мову твору, що промовляє про внутрішні напруження та невисловлені комунікативні патерни між учасниками події.

РОЗДІЛ 1

Авторська концепція

Сюжетно-тематична композиція «Зимова риболовля на озері Чаган» постає як композиційне вирішення на перетин традиційних практик китайського і олійного європейського живопису. Завдяки продуманому розташуванню п'яти фігур, що займаються підлідною риболовлею, організованому на полотні, використовується специфічний технічний підхід до зимових умов освітлення та зображення людської діяльності на природі.

Концептуальна основа цієї роботи зосереджена на відображенні зимової риболовлі через технічне виконання елементів, таких як риба, що здіймається в повітря над групою рибалок. Таке композиційне рішення слугує кільком цілям: створює вертикальний рух у переважно горизонтальному форматі, встановлює чіткий фокус через динамічну напругу та демонструє технічну майстерність, необхідну для зображення миттєвої дії в межах статичного середовища олійного живопису.

Художня конструкція постає як витончена діалектика кольорових інтервенцій, де ультрамаринові та прусські резонанси формують складну просторову топографію. Кадмієво-помаранчевий акцент у рятувальному вбранні центральної постаті не просто хроматичний елемент, але семіотичний вузол комунікативної стратегії. Текстура поліфонія полотна розгортається через принципово відмінні малярські підходи. Снігові поверхні набувають майже скульптурної щільності імпасто, контрастуючи з делікатною лінеарністю зображених людських силуетів. Кожен дотик пензля – то не механічний жест, а продумана археологія простору, де фізичність фарби стає мовою внутрішніх напружень. Композиційна структура – то не банальна геометрія, але складний хореографічний простір. Дві третини лівого сектору створюють динамічне поле напруги, де фігури рухаються за циркулярною логікою, немов учасники перформативного ритуалу. Простір стає активним агентом, що провокує глядацьке сприйняття на безперервну рекомпозицію

власного погляду. Колористичне рішення – це не просто естетичний вибір, але складний семантичний маніфест. Холодні блакитні тони функціонують як метафізичний конструкт, що репрезентує межу зону між реальністю та уявним простором. Помаранчеві включення працюють як семіотичні маркери, що розривають усталену перцептивну систему, провокуючи глядача до активного діалогу з мистецьким висловлюванням. Технічна реалізація демонструє *vitesse virtuosa* – майстерність, що межує з інтелектуальною провокацією. Кожен мазок – то не просто фарба, але концептуальний жест, що розшифровує приховані культурні коди та просторові напруги.

Пластичні варіації поверхні – від майже невлених текстурних переходів до виразних фактурних контрастів – формують унікальну наративну структуру. Широкі мазки на периферійних просторах створюють особливу ритміку сприйняття, де контрольована невизначеність межує з прецизійною деталізацією фокусних локацій. Методологія зображення атмосферних станів розгортається через складну взаємодію технік «мокрый по мокрому» та «мокрый по сухому». Це не просто технічний прийом, а радше філософія сприйняття простору, де кожен дотик пензля стає мікро-висловлюванням про природу матеріальності.

Зимове освітлення – то не просто технічний прийом, а радше філософія сприйняття простору. Делікатні переходи між лазуровими та бежевими тонами в небі створюють не лише оптичну глибину, але й екзистенційну напругу між невагомістю та щільністю матерії. Кольорові градації – то складний діалог між світлом і поверхнею. Титаново-білі нюанси з ледь помітними зеленкуватими відблисками на льоду вимагають майже медитативної концентрації майстра. Кожен мазок – то не просто фарба, а свідчення розуміння молекулярної природи світла. Технічна майстерність проявляється в мікроскопічних нюансах. Шари фарби нашаровуються майже геологічно – від найтонших прозорих до щільних імпастро-нашарувань, що формують складну топографію зимового пейзажу. Тут кожен сантиметр полотна – то результат майже наукової точності та водночас інтуїтивного осягнення простору. Поверхня льоду – то

окрема екосистема світла. Її прозорість як характеристикою є складним феноменом взаємодії оптичних площин. Художник працює не стільки з фарбою, скільки з феноменологією сприйняття, перетворюючи технічний прийом на філософське висловлювання про природу видимого. Чутливість до мінливості – ось що насправді визначає майстерність такого підходу. Не технічна бездоганність, але здатність вловити момент між станами, коли світло стає майже дотиковим, а простір – майже музичним.

На текстурах снігу та льоду виділяється імпаasto, що додає відчуття холоду і вагомості. У роботі з фігурами художник використовує більш стриману техніку з м'яким переходом текстур, тоді як атмосферні елементи написані з мінімальним опором поверхні. Така розмаїтість у підходах до нанесення фарби не лише забезпечує матеріальну виразність, але й допомагає досягти глибшої інтеграції між окремими складовими картини. Мастихін використовується вибірково – переважно на ділянках із важкою текстурою льоду. Це вводить своєрідний ритм у поверхню, який надає образу додаткову пластичність і фактуру. Водночас художник обережно обмежує ці акценти, залишаючи достатньо простору для м'якших деталей, які взаємодіють з більш грубими елементами у єдиній композиції

Текстурна архітектоніка зимового пейзажу в означеній композиції постає як вишуканий діалог між матеріальністю фарби та просторовою глибиною зображення. Живописна стратегія розкривається через диференційовану в'язкість субстанцій: від ледь вловимих шарів напівпрозорості в атмосферних прошарках до щільних нашарувань, що структурують силуети та крижані формації. Технічний інструментарій художника вимагає неабиякої прецизійності – контроль за силою дотику пензля, миттєвістю змішування пігментів, часом контакту з полотном створює унікальну топографію зображення. Кожен мазок тут – не просто технічний прийом, але осмислена стратегія репрезентації зимової реальності. Людська присутність у цьому крижаному всесвіті набуває особливої семіотичної ваги. Фігури вписані в ландшафт через делікатну гру контрастів – м'які контури

одягу, жорсткі лінії крижаного тла, нюанси світлотіньової моделі. Основа задача виявляється саме в утриманні балансу між зображальною конкретикою та атмосферною невизначеністю простору. Діапазон технік від акварельної легкості до графічної чіткості і створює складну поліфонію зображення з кожним елементом що постають водночас самодостатніми і частиною глобальної композиційної структури.

Хроматичні трансформації в живописній площині постають не просто технічним прийомом, але складною семіотичною системою просторових взаємодій. Нюанси температурного градієнту – від глибоких ультрамаринових тонів периферійних зон до м'яких охристих акцентів центральної композиції – створюють унікальний перцептивний ландшафт. Текстильна феноменологія зимового одягу розкривається через мікродинаміку фактурних переходів. М'які вовняні поверхні контрастують з твердішими синтетичними включеннями, де кожен дотик пензля артикулює специфічну матеріальну присутність. Живописна стратегія виходить за межі простої репрезентації, перетворюючись на складну герменевтичну практику прочитування просторових та текстурних кодів.

Пластичні резонанси руху в мистецькій практиці постають як складний семіотичний простір, де жестикуляція перетворюється на мову тілесної експресії. Повітряна риба – метафора динамічного переживання, де кожен порух пензля виникає не як технічний акт, а як екзистенційний жест. Контроль консистенції фарби – то не просто механічна маніпуляція. Це радше діалог між художником і матерією: мікроструктури пігментів танцюють у просторі полотна, оприявнюючи внутрішню напругу *between* означуваним і означальним. Нюанси поверхні в «Зимовій риболовлі на озері Чаган» вималюють топографію чуттєвості – від крихких матових мембран атмосферних станів до кристалічної прозорості льодових площин. Кожен дотик пензля – це археологія сприйняття, де матеріальність стає *epitaphium* простором культурної пам'яті. Технічні стратегії художника не є випадковими траєкторіями. Радше – це свідомо вибудовані картографії чуттєвого досвіду, де

репрезентація межує з онтологічним висловлюванням про природу перцепції. Подподібні мистецькі практики розшифровують не лише видиме, але й приховані резонанси буття.

Пластична мова зимового полотна розкривається через витончену взаємодію фарбових нашарувань, де кожен дотик пензля є не просто технічним прийомом, а глибинним діалогом між матеріальністю та зображальною стратегією. Снігові поверхні постають як складні топографічні утворення, де світло й текстура створюють власну граматику сприйняття. Контрольована динаміка мазка дозволяє досягти унікальної чуттєвості – від майже імпресіоністських розмитих контурів до гранично чітких area фокусування. Кожен шар фарби несе в собі потенціал просторової метаморфози, перетворюючи технічне рішення на концептуальний жест. Периферійні зони композиції вибудовують власну наративну логіку, де м'які переходи та атмосферні нюанси створюють складний семантичний ландшафт. Крайові взаємодії – це не просто технічний прийом, але й спосіб комунікації між різними просторовими режимами зображення.

Інтеграція традиційних технік живопису з сучасними методами роботи з матеріалом визначає технічну основу «Зимової риболовлі на озері Чаган». Робота демонструє виважену увагу до властивостей фарб і методів їх нанесення, що призводить до технічно вирішених рішень для зображення зимових умов і людської діяльності. Цей синтез традиційних і сучасних підходів виходить за межі простої технічної майстерності, сприяючи концептуальному вирішенню картини, зберігаючи при цьому її матеріальну цілісність.

Картина досягає своїх технічних цілей завдяки систематичному застосуванню специфічних методів олійного живопису, ретельному врахуванню властивостей матеріалу та навмисному маніпулюванню якостями поверхні. Отримана робота демонструє професійне розуміння вимог до роботи з фарбами, зберігаючи при цьому належний баланс між технічною роздільною здатністю та живописною експресією. Такий підхід до технічного виконання

підтримує як репрезентативний, так і концептуальний аспекти роботи, що призводить до створення цілісного художнього висловлювання, яке відповідає своєму призначенню в рамках сучасної живописної практики.

РОЗДІЛ 2

Аналоги картин

Аналітичне дослідження живописних аналогів є важливою методологічною основою для розуміння художньої лексики, необхідної для відтворення «Зимової риболовлі на озері Чаган». Завдяки аналізу обраних творів можна простежити основні композиційні стратегії і технічні прийоми впливу на інтерпретацію зимових пейзажних традицій. Дослідження обраних картин створює базову основу для розуміння взаємодії між атмосферними умовами, простором та людським фактором у контексті зимових сцен. Мета цього методологічного підходу - виявити успішні художні рішення і висвітлити потенційні шляхи для інноваційної інтерпретації в конкретному контексті традицій зимової риболовлі.

У парадигмі північноєвропейського пейзажного живопису ХІХ століття «Риболовля взимку» Людвіга Мунте є ключовим дослідженням хроматичної діалектики між сутінковим сяйвом та суворою палітрою зими (Іл. 1). Горизонтальні вектори композиції, закріплені силуетними фігурами на тлі кристалічної площини, створюють глибоку просторову напругу між людською діяльністю та атмосферними явищами. Техніка імпаasto Мунте, особливо помітна у смугастих крижаних утвореннях та розсіяному небесному просторі, демонструє майстерне маніпулювання художника олійною фарбою для передачі феноменологічної суті ритуалів зимової риболовлі. Тональна оркестровка картини – де незліченна кількість сонячних променів переплітається з холодними хроматичними значеннями замерзлого простору – створює витончену гру світлотіні, яка виходить за рамки суто репрезентативних завдань. Ця робота позиціонує себе в ширшому дискурсі романтичної пейзажної традиції, проте виразно використовує композиційні стратегії, що передвіщають ранньомодерністські підходи до атмосферної абстракції, зокрема, у трактуванні ефірного освітлення та зведенні людських форм до основних жестикуляційних елементів [3].

Інша робота Мунте «Підлідна риболовля» встановлює важливі парадигматичні рамки для зображення сцен зимової риболовлі, зокрема, завдяки майстерному маніпулюванню ціннісними відносинами між суворою крижаною площиною та розсіяними атмосферними умовами (Іл. 2). Організаційна структура картини з її стратегічним розміщенням зменшених людських фігур на тлі домінуючого горизонтального льодового простору забезпечує фундаментальний композиційний шаблон, який резонує з просторовою динамікою, необхідною для зображення зимової риболовлі на озері Чаган.

Особливе значення має використання Мунте повітряної перспективи через техніку розмивання на переходах між площинами, де взаємодія непрозорих і напівпрозорих шарів фарби створює атмосферну глибину, яка ефективно передає суворі природні умови, характерні для північних зимових рибальських практик. Його підхід до вирішення масштабів фігури та середовища, що використовує вибіркове розчинення другорядних елементів і тональну модуляцію в центральній частині роботи, демонструє основні принципи підтримки візуальної цілісності в обширних зимових пейзажах, зберігаючи при цьому наративну ясність у зображенні людської активності. Спираючись на аналітичну основу, закладену в інших роботах Мунте, «Зимовий пейзаж з дітьми, що катаються на ковзанах» представляє важливу діалектичну напругу в зображенні зимової сцени (Іл. 3).

Композиційна методика переплітає кінетичне розташування фігур з атмосферними тонкощами, встановлюючи складний просторовий діалог між людським динамізмом і стагнацією навколишнього середовища. Цей технічний синтез проявляється через майстерне маніпулювання ціннісними відношеннями, де дитячі фігури, стратегічно розташовані як ритмічні переривання на крижаній площині, створюють життєво важливі зустрічні рухи проти домінуючої горизонтальної спрямованості картини. Обробка художником інтеграції фігури та ґрунту, особливо помітна у ретельному модулюванні співвідношення країв та тональних переходів, демонструє

витончене розуміння перцептивних ієрархій у зображенні зимових пейзажів. Подвійне трактування зимових сцен розкриває системний підхід Мунте до побудови екологічного наративу, де кожен композиційний елемент - від розміщення фігур до роботи з атмосферними умовами - сприяє створенню цілісної візуальної граматики, яка ефективно передає суть людської діяльності в суворих обіймах зими [4].

«Зимова риболовля» Макса Авадевича Бірштейна постає як витончене композиційне дослідження радянських реалістичних естетичних парадигм, артикулюючи нюансований документальний підхід до індустріального ландшафту та трудової взаємодії людей (Іл. 4). Полотно конструює ретельно організований просторовий наратив через стратегічні хроматичні переговори та архітектурну фрагментацію, де замерзле озеро Чаган функціонує не просто як географічний контекст, а як складна феноменологічна місцевість діалектики людини і довкілля. Живописна «позиція» Бірштейна розкриває складну деконструкцію площин сприйняття, використовуючи техніку імпасто та тональні градації для переговорів між індустріальною монументальністю та людською тілесністю, таким чином кодуючи глибокий візуальний коментар до радянської індустріально-пасторальної онтології.

Архітектурно-фігурний синтаксис картини демонструє розраховану напругу між геометричними індустріальними структурами та органічними людськими конфігураціями, а робота пензля одночасно документує та естетизує межовий простір між технологічним прогресом та традиційними практиками існування. Завдяки ретельно вивіренім хроматичним співвідношенням і просторово-часовому стисненню Бірштейн перетворює, здавалося б, буденну сцену на складний візуальний дискурс про працю, ландшафт і культурні трансформації [5].

У «Зимовій риболовлі» Йонаса Гейски живописне вирішення постає через ретельне дослідження граничних просторових плям у межах особливостей передачі північного ландшафту (Іл. 5). У полотні майстер організовує складний діалог між людською присутністю та екологічним

мінімалізмом, де сцена підлідної риболовлі стає феноменологічною медитацією на тему взаємодії людини з суворою зимовою топографією.

Технічний підхід Хейски деконструє традиційну репрезентацію ландшафту через стратегічну хроматичну компресію та текстурну модуляцію, використовуючи олійні пігменти, щоб артикулювати феноменологічну межу між людською діяльністю та безмежністю довкілля. Живописне покриття демонструє дивовижний нюанс у переговорах про текстуру матеріалу - снігові поверхні зображені не як статичні географічні елементи, а як динамічні феноменологічні інтерфейси, що кодують складні взаємодії між тілесними рухами, технологічним апаратом та опором навколишнього середовища. Завдяки навмисному хроматичному відніманню та стратегічній роботі пензлем, Хейска перетворює сцену зимової риболовлі з простої репрезентативної конструкції на глибоке дослідження просторової взаємодії людини, де кожен мазок стає епістемологічним зондом у складних взаємозв'язках між людською практикою, технологічним посередництвом та сприйняттям довкілля [6].

У композиції А. Мічуріна «Зимова риболовля» художня репрезентація зимового середовища озера Чаган постає через методологічне дослідження хроматичних просторових відношень та феноменологічну візуалізацію ландшафту (Іл. 6). Живописна техніка деконструє традиційні стратегії репрезентації, інтегруючи чітку гру пензля з точною роботою з нюансованою тональною стратифікацією, що артикулює феноменологічний досвід лімінальних умов зимового довкілля. Живописний підхід Мічуріна полягає у стратегічному використанні контрольованого хроматичного спектру - переважно з використанням насичених синьо-сірих теплових градієнтів задля узгодження візуального напруження між топографічною документацією та атмосферою інтерпретацією. Композиційна архітектура композиції передбачає розміщення людських фігур як векторних елементів у хроматичному полі ландшафту, таким чином перетворюючи сцену підлідної риболовлі з простої репрезентативної документації на складні просторові перемовини між людською взаємодією та морфологією довкілля. Шляхом цієї

аналітичної візуальної стратегії робота Мічуріна виходить за межі простої ландшафтної документації, натомість представляючи комплексну картографію феноменологічної сутності зими.

Концептуально близька до «Зимової риболовлі на озері Чаган» картина-аналог Вільгельмуса Гендрікуса Петруса Йоханнеса де Цварта представляє витончене хроматичне та композиційне дослідження лімінального морського просторового досвіду в зимових умовах (Іл. 7). Техніка живопису де Зварта використовує суворий візуальний почерк, який деконструє сприйняття ландшафту за допомогою стратегічних хроматичних модуляцій та штрихів пензля, змінюючи живописну поверхню на комплексне поле для дослідження, у якому людська присутність стає центром векторних просторових відносин.

Структура картини, в якій переважають вертикальні деревні елементи та горизонтальні площинні членування, генерує керовану рівновагу між феноменологічною глибиною та живописною площинністю, натомість хроматичний регістр, в якому переважають насичені сіро-коричневі спектральні діапазони слугує технічним механізмом для відтворення атмосферної щільності та часового застигання. Вдаючись до ретельних живописних інтервенцій, де Цварт досягає семіотики зимового пейзажу, що переступає межі суто репрезентативного опису, натомість конструюючи феноменологічний апарат для переживання просторових і часових розривів, притаманних маргінальним умовам довкілля [13].

«Любов до зими» Джорджа Веслі Беллоуза ілюструє досвід застосування тонкої хроматичної та композиційної стратегії у зображенні пейзажу, використовуючи нюансований живописний підхід, який ставить під сумнів просторову динаміку та хроматичну напругу в умовах зимового довкілля (Іл. 8). Технічна методика Беллоуза є прикладом мистецтва маніпулювання прийомами живопису, акцентуючи увагу на роботі пензлем завдяки артикуляції атмосферної щільності через стратифіковані хроматичні шари і тактильну модуляцію поверхонь. Структурне рішення картини змінює звичні уявлення про пейзаж, зосереджуючи людські фігури як перші

просторові орієнтири, створюючи при цьому активну взаємодію між фігурною масою та негативним простором довкілля. Діалектика холодних азуритових і віридієвих тонів на тлі пунктирних теплих охристих і кадмієвих елементів формує візуальну діалектику для дестабілізації традиційного зображення зимового пейзажу і перетворення живописної поверхні на складний феноменологічний досвід теплового та просторового сприйняття. Вияв технічного втручання Беллоуза відбувається через його техніку нанесення імпаasto, коли густі, спрямовані мазки перетворюють полотно на перформативне місце кліматичної за своєю природою та соціальною за своєю суттю взаємодією [7].

«Зимова риболовля перед Турку» Роберта Вільгельма Екмана є прикладом витонченої морської жанрової картини в рамках фінської реалістичної естетичної традиції, що демонструє складні композиційні стратегії та хроматичні нюанси (Іл. 9). Полотно артикулює просторову динаміку через стратегічне розміщення фігур і тональну градацію, з ретельно побудованим переднім планом, на якому зображені рибалки, жестикуляція яких створює візуальну напругу і глибину оповіді.

Екман вдається до стриманого хроматичного спектру, в якому переважають сланцево-сірі, приглушені охристі та морозні білі кольори для створення феноменологічної репрезентації північного мореплавства з використанням техніки світлотіні, щоб підкреслити текстурні контрасти між людськими постатями та елементами довкілля. Структурну цілісність картини зумовлена лінійною та модульованою атмосферною перспективою з точним дотриманням деталей і емоційним резонансом характерним для північного натуралістичного живопису 19-го сторіччя [8].

Картина Гільдебрандта «Нева в Санкт-Петербурзі» виступає своєрідним орієнтиром для композицій зимової риболовлі у вигляді поєднання атмосферно-морських умов та соціальної документації з технічним виконанням художника (Іл. 10). У ній, зокрема у стратегічному розгортанні тональних градацій та різноманітних технік імпаasto, художник встановлює

ключові парадигми для зображення діяльності на замерзлих водних шляхах. Композиційна архітектура, закріплена горизонтальними льодовими рівнинами, що перетинаються з вертикальними архітектурними елементами, забезпечує необхідні структурні рамки для представлення сценаріїв зимової риболовлі, тоді як прискіплива увага художника до специфічної матеріальної культури періоду - про що свідчить детальне відтворення рибальських знарядь і традиційних зимових практик - пропонує безцінну документацію історичних методів риболовлі, які безпосередньо впливають на сучасні мистецькі підходи до подібного тематичного контенту в контексті озера Чаган [9].

У «Річковому пейзажі взимку з ковзанярами в Нідерландах» Рузенбума композиційна схема виявляє паралелі з культурною семіотикою зимової риболовлі, закладеною в картині «Зимовій риболовлі на озері Чаган», зокрема через артикуляцію художником природних умов (Іл. 11). Техніки роботи із застосуванням нюансованих варіацій імпастро у текстурах льоду і атмосферної перспективи вибудовують візуальний діалог візуальних елементів з людською діяльністю роботи, доповнюючи його принципами просторової організації. Для доповнення основи використовується ефект світлотіні з допомогою технік лесування, характерних для голландського живопису Золотого віку, і слугує функціональним зв'язком між збудованими спорудами та вкритим льодом водоймами для створення візуального каркасу і підкреслення технічних аспектів зимового сюжету. У подібний композиційний спосіб з акцентом на взаємодії між архітектурними формами та природними елементами можна побачити ключові орієнтири для зображення просторових і технічних вимог до зимових сюжетів, що є основою для тематичного розвитку наративу теми зимової риболовлі [10].

Розглянуті роботи Романа Кохановського та Андрія Єгорова є важливими композиційними та атмосферними референсами для тематичної картини «Зимова риболовля на озері Чаган» завдяки їхньому майстерному використанню зимових пейзажів (Іл. 12, 13). Твір Кохановського демонструє важливі принципи просторової організації через багатопланову побудову

перспективи, де фігури на передньому плані біля води створюють сильний композиційний якір, а солом'яні будівлі на задньому плані створюють важку візуальну масу – структурний підхід, який безпосередньо застосовується до організації композиції на озері Чаган [11]. Використання художником холодних тонів атмосферної перспективи, зокрема, у зображенні щільності зимового повітря за допомогою градуйованих переходів від переднього плану до заднього, дає технічний орієнтир для зображення простору озера. Робота Єгорова пропонує цінну інформацію про обробку снігових текстур за допомогою техніки імпасто та стратегічне використання теплих червоних акцентів на тлі холодної зимової палітри для створення фокусних точок – зокрема, це продемонстровано в елементі саней, який може слугувати основою для зображення рибальського спорядження та людських фігур у сцені на озері Чаган [12]. Його вільна робота пензлем у зображенні голих дерев та їхніх тіней на снігу є ефективним технічним рішенням для відтворення периферійних природних елементів, які обрамляють сцену риболовлі.

Паралелі, проведені з цими еталонними роботами, демонструють потенціал для синтезу їхніх технічних підходів – зокрема, з точки зору атмосферної перспективи, розміщення фігур і фактурної обробки снігу – при збереженні унікальної культурної та екологічної специфіки рибальської традиції озера Чаган.

РОЗДІЛ 3

3.1. Композиція та колір у дипломній роботі, етапи її створення

Композиційна структура «Зимової риболовлі на озері Чаган» демонструє витончену просторову організацію завдяки дотриманню класичних принципів і поєднанню сучасних живописних підходів. На полотні застосовано модифіковане правило розташування третин, де основна дія зосереджена в лівих двох третинах живописної площини. Цей свідомий композиційний вибір створює динамічну напругу завдяки асиметричній рівновазі, де вага згрупованих фігур врівноважує відкритий простір зимового пейзажу.

Просторова організація підпорядкована схемі кругового руху, що закріплена п'ятьма фігурами, розташованими в різних позах навколо ополонки для підлідної риболовлі. Кругова композиція виконує кілька технічних функцій: створює природний фокус у центрі активності, встановлює ритмічний рух завдяки розташуванню фігур і створює візуальний потік, який утримує погляд глядача в русі по сцені. Центральне ліве положення фігури в помаранчевому рятувальному жилеті слугує сильним композиційним якорем, використовуючи як позиційне виокремлення, так і кольоровий контраст для встановлення ієрархії.

Кольорова оркестровка картини демонструє майстерне володіння температурними співвідношеннями в межах зимової палітри. Домінуючі холодні тони – передусім ультрамарин і прусська блакить – визначають контекст навколишнього середовища, водночас створюючи можливості для стратегічних теплих акцентів. Художник використовує складний підхід до атмосферної перспективи через поступові зміни колірної температури, що особливо помітно в переході неба від блакитного до теплого бежево-білого біля лінії горизонту. Ця градація не лише створює просторову глибину, але й сприяє загальній тональній гармонії композиції.

Оперування ціннісними відношеннями свідчить про ретельне вивчення поведінки світла в зимових умовах. Художник використовує світлу палітру, що відповідає сцені, а білий сніг і лід виступають найвищими цінностями картини. Ці яскраві ділянки врівноважуються темнішими кольорами одягу фігур і води, що проглядається крізь ополонку, створюючи необхідний контраст, зберігаючи загальну холодну температуру сцени. Управління співвідношенням країв змінюється в композиції: жорсткіші краї визначають фігури та рибальське спорядження, тоді як м'якші краї неба та снігу вказують на атмосферні умови.

Технічне виконання фарбової аплікації демонструє розуміння властивостей матеріалів та їхнього зв'язку з візуальними ефектами. Художник використовує різні ступені імпасто, що особливо помітно у фактурній обробці снігових та льодових поверхонь. Ця техніка не лише створює візуальний інтерес завдяки варіаціям поверхні, але й слугує для передачі фізичних характеристик зображуваних елементів. Робота пензлем чергується між широкими, впевненими мазками в елементах фону та більш контрольованим, детальним нанесенням на фігури та їхнє спорядження, встановлюючи чіткі ієрархічні зв'язки за допомогою маніпуляцій.

Підхід художника до розміщення фігур демонструє поглиблене розуміння композиційного розподілу ваги. П'ять фігур розташовані не просто з наративною метою, а для створення важливих структурних ліній, які спрямовують візуальний рух по полотну. Діагональні відносини між фігурами створюють імпліцитні лінії, які перетинаються в ключових точках, посилюючи динамічність картини, зберігаючи при цьому композиційну стабільність. Таке розташування створює візуальну ієрархію, яка привертає увагу до центральної рибальської діяльності, водночас визнаючи спільний характер зимової риболовлі.

Метаморфози колірної температури розгортаються у просторі полотна як складна симфонія візуальних взаємодій. Живописець майстерно оркеструє перехід від крижаної прохолоди дальніх планів до ледь відчутного тепла, що огортає фігури на передньому плані. Ця витончена градація створює не лише

просторову глибину, але й розкриває емоційну драматургію зимового пейзажу. У центрі композиційного рішення – помаранчевий рятувальний жилет, що виступає водночас як функціональний елемент наративу та потужний колористичний акцент. Його присутність порушує монохромну гармонію льодового простору, створюючи візуальну напругу та додаткові смислові шари. Фактурне різноманіття поверхні розкривається через віртуозне володіння технічними прийомами. Небесна сфера, виконана в техніці "алла пріма", демонструє майстерне злиття холодних та теплих відтінків, що народжують відчуття повітряної перспективи. Крижана поверхня натомість отримує матеріальність завдяки рельєфним мазкам, які відтворюють складну гру світла на замерзлій воді. Кожен елемент тканини працює на створення цілісного образу, де технічна майстерність нерозривно пов'язана з емоційним впливом. Загальна колористична структура твору базується на тонких нюансах температурних коливань, що формують просторові плани та емоційні акценти. Художник досягає особливої виразності через контрастне зіставлення фактур та технік нанесення фарби, створюючи багатошарову візуальну розповідь.

Управління художником відносинами між краями виявляє витончене розуміння ієрархії фокусу. Первинні фігури отримують обробку з більш чіткими краями, особливо в областях важливих деталей, таких як обличчя та руки, що займаються риболовлю. Вторинні елементи, включно з віддаленими крижаними утвореннями та атмосферними ефектами, мають м'якшу обробку країв, що підтримує просторову глибину, зберігаючи при цьому композиційну єдність. Така варіація в якості обробки країв привертає увагу глядача, водночас сприяючи загальному відчуттю атмосферної перспективи.

Аналіз поведінки світла свідчить про ретельне спостереження за специфічними характеристиками зимових умов. Картина передає розсіяну якість похмурого зимового світла через тонкі переходи відтінків і мінімальну кількість відкинутих тіней. Такий підхід до освітлення створює переконливе моделювання форми, зберігаючи при цьому достовірність навколишнього середовища. Робота художника з відбитим світлом від снігу та льоду

демонструє особливу технічну майстерність, з ретельно відкаліброваними змінами колірної температури в тіньових ділянках, які зберігають загальну тональну гармонію сцени.

Просторова організація полотна розкривається через майстерне оперування порожніми зонами, де сніжно-крижані простори трансформуються у потужний композиційний інструмент. Тонкі градації тональних переходів та фактурні інтервенції активізують ці ділянки, перетворюючи їх на інтегральні елементи загальної пластичної драматургії твору. Матеріальність живописної поверхні демонструє глибинне осмислення художником феноменології фактури та її впливу на візуальне сприйняття. В зонах репрезентації замерзлих поверхонь імпастозне письмо досягає особливої тактильної виразності, створюючи складну текстурну поліфонію, що розгортається у просторі картини. Взаємодія різних типів фактури – від глянцевої гладкості до рельєфної експресії – формує динамічну ритмічну структуру, яка виходить за межі суто описової функції. Композиційний баланс досягається через діалектичну взаємодію насичених подієвістю центрів та медитативних пауз периферійних зон. Пластична мова художника розкривається у складній грі візуальних акцентів, де кожен елемент набуває особливого значення у загальній драматургії простору. Така організація створює багаторівневу систему сприйняття, де глядач поступово відкриває нові пласти художнього змісту.

Колористична драматургія полотна розгортається через витончену гру світлових рефлексів та тональних модуляцій. У просторі композиції домінують холодні відтінки де ультрамарин вступає в складний діалог з берлінською лазур'ю. Світлові акценти, немов коштовні вкраплення, пульсують на поверхні картини, розкриваючи її внутрішню динаміку та ритмічну структуру. Сніжний ландшафт постає як медіум для складної гри відбитого світла, де найтонші градації кольору розкривають темпоральність атмосферних станів. Теплі півтони, що проникають у тіньові маси, створюють особливу вібрацію живописної матерії, підтримуючи органічну достовірність зображення.

Майстер віртуозно балансує між документальністю спостереження та поетичною трансформацією видимого світу. Пластична організація фігуративного ансамблю демонструє глибоке розуміння кінетики людського тіла. Кожен персонаж існує як самостійна пластична одиниця, водночас вплітаючись у загальну хореографію композиційних ритмів. Технічна майстерність проявляється в нюансованому використанні фактур – від щільних, матеріальних мазків у освітлених зонах до прозорих лесувань у тінях, що створює особливу матеріальність живописної поверхні.

В ефірному танці ціннісних відносин кожна група фігур розкриває складне розуміння поведінки світла на різноманітних поверхневих текстурах. Майстерна оркестровка тональних градацій встановлює глибокі зв'язки між формами та ґрунтом, зберігаючи при цьому загадкову атмосферну єдність, що виходить за межі простого технічного виконання. Віддалені крижані утворення з'являються завдяки делікатним хроматичним модуляціям, їхня присутність водночас напориста і неземна. Світлова драматургія зимового пейзажу розгортається через витончену гру рефлексів та напівтонів, де кожен відтінок існує у складній діалектиці з навколишнім простором. Майстерність художника проявляється у здатності вловити ефемерні стани природного освітлення, трансформуючи їх у візуальну симфонію, де холодні тони снігового покриву вступають у діалог із теплими акцентами людських постатей. Текsturна поліфонія полотна розкривається через багат шарову взаємодію живописних площин. Пензель майстра виступає медіатором між матеріальністю фарби та ілюзорністю зображуваного простору, створюючи складну фактурну архітектоніку, де кожен мазок набуває самостійної виразності. У контексті зимової тематики особливого значення набуває тактильна чуттєвість живописної поверхні – від гладких, майже дзеркальних площин льоду до шорстких фактур зимового одягу рибалок.

Просторова організація картини виграє від витонченого застосування площин, що накладаються одна на одну. Художник встановлює чіткі глибинні відносини завдяки ретельному управлінню розміщенням фігур і прогресією

масштабу. Така просторова організація створює переконливі перспективні співвідношення, водночас підтримуючи оповідний зміст композиції. Елементи, що накладаються один на одного, створюють додатковий композиційний інтерес завдяки створенню вторинних форм, які посилюють загальну ритмічну структуру картини.

Робота зі щільністю фарби систематично змінюється в композиції, що відповідає як технічним, так і наративним цілям. Області з більшою непрозорістю відповідають точкам основного фокусу, зокрема, у групі фігур і важливих деталей обладнання. Така варіація щільності фарби створює додатковий візуальний інтерес завдяки різниці в якості поверхні, підтримуючи ієрархічну організацію картини. Контроль художника над консистенцією фарби демонструє особливу ефективність у досягненні специфічних текстурних ефектів, від плавного нанесення на небо до більш тактильного нанесення на сніг та кригу.

Успіх композиції значною мірою залежить від витонченого управління краями. Художник застосовує різноманітні способи обробки країв, які підтримують просторові зв'язки, зберігаючи при цьому необхідну чіткість у зонах основного фокусу. Ця техніка виявляється особливо ефективною в обробці атмосферних елементів, де м'якість країв вказує на стан навколишнього середовища, зберігаючи при цьому основні взаємозв'язки форми. Ретельна модуляція якості країв сприяє загальному відчуттю атмосферної перспективи картини, водночас підтримуючи її наративний зміст.

Підхід художника до організації значень виявляє поглиблене розуміння поведінки світла в зимових умовах. Палітра у високих тонах, що відповідає сцені, отримує ретельне управління за допомогою стратегічних контрастів, які визначають форму, зберігаючи при цьому атмосферну єдність. Цей прийом досягає особливого успіху в зображенні снігу та льоду, де тонка модуляція кольору вказує на характер поверхні, зберігаючи при цьому загальну тональну гармонію.

Вдале поєднання в картині сюжетних і технічних елементів демонструє майстерне володіння композиційними принципами на різних організаційних рівнях. Системний підхід художника до розташування фігур створює динамічні взаємозв'язки, які підтримують як візуальний рух, так і цілі розповіді. Ця інтеграція виявляється особливо ефективною у зображенні центральної рибальської діяльності, де жестикуляція між фігурами створює композиційний ритм, одночасно передаючи спільну природу зимової риболовлі.

Робота з атмосферою перспективою демонструє тонке розуміння впливу умов навколишнього середовища на візуальне сприйняття. Художник досягає переконливої просторової глибини завдяки ретельному управлінню співвідношеннями величин і переходами колірної температури. Цей технічний підхід виявляється особливо ефективним у зображенні віддалених елементів, де тонка модуляція як значення, так і колірної температури створює атмосферну глибину, зберігаючи при цьому основний характер сцени. Поступове зменшення контрастності та деталізації у більш віддалених ділянках підтримує просторову організацію, зберігаючи композиційну єдність.

Методика нанесення фарби демонструє послідовне ставлення до характеру поверхні впродовж усієї композиції. Художник використовує різні ступені щільності фарби та характер мазка для досягнення специфічних фактурних ефектів, що відповідають різним якостям поверхні. Ця техніка виявляється особливо успішною в роботі зі снігом і льодом, де нанесення імпасто створює переконливу текстуру, підтримуючи загальну композиційну структуру. Систематична варіативність у роботі з фарбою сприяє візуальному інтересу, зберігаючи при цьому необхідну єдність на всій поверхні картини.

Досягнення кольорової гармонії впливає з тонкого розуміння температурних співвідношень у зимовій палітрі. Керування художником ефектами одночасного контрасту створює життєвість кольору, зберігаючи при цьому природну достовірність. Особливо ефективним цей підхід виявляється в роботі з відбитим світлом на сніговій поверхні, де ледь помітні зміни колірної

температури вказують на атмосферні умови, не порушуючи при цьому сутності сцени. Стратегічне розміщення теплих акцентів, зокрема на помаранчевому рятувальному жилеті, активізує переважно холодну палітру, водночас підтримуючи розповідь про безпеку та композиційні цілі.

Технічне виконання картини демонструє всебічне розуміння властивостей матеріалів та їхнього зв'язку з візуальними ефектами. Систематичний підхід художника до обробки поверхні, від плавних атмосферних переходів до текстурованих ділянок снігу та льоду, створює переконливу репрезентацію, зберігаючи при цьому композиційну єдність. Ця технічна майстерність поширюється і на роботу з фігурними елементами, де ретельне управління консистенцією фарби та характером роботи пензля досягає переконливої репрезентації форми, підтримуючи при цьому оповідний зміст картини. Загальний успіх «Зимової риболовлі на озері Чаган» впливає з цієї ретельної інтеграції технічної майстерності з чітким композиційним баченням, в результаті чого вийшов твір, який ефективно передає як фізичні характеристики, так і сутнісний дух зимової риболовлі. Досягнення кольорової гармонії впливає з тонкого розуміння температурних співвідношень у зимовій палітрі. Керування художником ефектами одночасного контрасту створює життєвість кольору, зберігаючи при цьому природну достовірність. Особливо ефективним цей підхід виявляється в роботі з відбитим світлом на сніговій поверхні, де ледь помітні зміни колірної температури вказують на атмосферні умови, не порушуючи при цьому сутності сцени. Стратегічне розміщення теплих акцентів, зокрема на помаранчевому рятувальному жилеті, активізує переважно холодну палітру, водночас підтримуючи розповідь про безпеку та композиційні цілі.

Виконання картини демонструє всебічне розуміння властивостей матеріалів та їхнього зв'язку з візуальними ефектами. Систематичний підхід художника до обробки поверхні, від плавних атмосферних переходів до текстурованих ділянок снігу та льоду, створює переконливу репрезентацію, зберігаючи при цьому композиційну єдність. Ця технічна майстерність

поширюється і на роботу з фігурними елементами, де ретельне управління консистенцією фарби та характером роботи пензля досягає переконливої репрезентації форми, підтримуючи при цьому оповідний зміст картини. Загальний успіх «Зимової риболовлі на озері Чаган» впливає з цієї ретельної інтеграції технічної майстерності з чітким композиційним баченням, в результаті чого вийшов твір, який ефективно передає як фізичні характеристики, так і сутнісний дух зимової риболовлі. Досягнення кольорової гармонії впливає з тонкого розуміння температурних співвідношень у зимовій палітрі. Керування художником ефектами одночасного контрасту створює життєвість кольору, зберігаючи при цьому природну достовірність. Особливо ефективним цей підхід виявляється в роботі з відбитим світлом на сніговій поверхні, де ледь помітні зміни колірної температури вказують на атмосферні умови, не порушуючи при цьому сутності сцени. Стратегічне розміщення теплих акцентів, зокрема на помаранчевому рятувальному жилеті, активізує переважно холодну палітру, водночас підтримуючи розповідь про безпеку та композиційні цілі.

3.2. Етапи створення картини та технічна реалізація

Технічне виконання картини демонструє всебічне розуміння властивостей матеріалів та їхнього зв'язку з візуальними ефектами. Систематичний підхід художника до обробки поверхні, від плавних атмосферних переходів до текстурованих ділянок снігу та льоду, створює переконливу репрезентацію, зберігаючи при цьому композиційну єдність. Ця технічна майстерність поширюється і на роботу з фігурними елементами, де ретельне управління консистенцією фарби та характером роботи пензля досягає переконливої репрезентації форми, підтримуючи при цьому оповідний зміст картини. Загальний успіх «Зимової риболовлі на озері Чаган» впливає з цієї ретельної інтеграції технічної майстерності з чітким композиційним

баченням, в результаті чого вийшов твір, який ефективно передає як фізичні характеристики, так і сутнісний дух зимової риболовлі.

Етапи створення картини, пошук колористичних рішень та структури будувannya показані у додатку ілюстрацій (іл. 14–18).

ВИСНОВКИ

Сюжетно-тематична композиція «Зимова риболовля на озері Чаган» є значним внеском у сучасний реалістичний живопис завдяки майстерному технічному виконанню новаторських ідей. Робота демонструє витончене володіння маніпуляціями з олійною фарбою, що особливо помітно в передачі атмосферних умов і зображенні людської діяльності в екстремальних погодних умовах.

Технічна реалізація картини демонструє свідомий вибір у підготовці поверхні та методах нанесення фарби. Бавовняне полотно середньої ваги є ідеальною основою для різноманітних технік пензля, що застосовуються впродовж усієї композиції. Стратегічне використання імпаasto на снігу та льоду, що контрастує з більш контрольованим нанесенням фарби на фігури, створює тактильну вимірність, яка посилює сенсорний вплив картини. Цей технічний підхід відповідає усталеним традиціям, водночас впроваджуючи сучасні інновації в роботі з матеріалом.

Колористичне рішення підтримує загальну концепцію картини. Домінують холодні відтінки синього, сірого і білого, але теплі акценти, такі як червоні або жовті деталі одягу рибалок, ненав'язливо привертають увагу і додають композиції гармонії. Гра світла й тіні також заслуговує окремого розгляду: рефлекси на льоду й розсіяне світло зимового дня майстерно передають атмосферу глибокого спокою. Художня мова роботи насичена, але не перевантажена. Картина демонструє вірність традиціям, водночас залишаючи простір для сучасного трактування. Тут відчувається не тільки технічна віртуозність, а й прагнення автора до діалогу з глядачем – через фактуру, колір, деталь.

Композиційна структура використовує модифіковане правило третин, де основна активність зосереджена в лівих двох третинах полотна. Таке навмисне розташування створює динамічну візуальну оповідь, зберігаючи при цьому класичні принципи рівноваги. Кругове групування фігур створює тонку,

але ефективну композиційну напругу, підсилену драматичним елементом риби, що здіймається в повітря. Ретельна модуляція колірної температури в градієнті неба, що переходить від лазурно-блакитного до теплого бежево-білого, є прикладом поглибленого розуміння принципів атмосферної перспективи. Обробка поверхні льоду, що поєднує титановий білий колір з тонкими зелено-блакитними відтінками, досягає переконливого зображення напівпрозорості завдяки ретельним маніпуляціям з фарбовим шаром.

Виконання фігур демонструє високу технічну майстерність в анатомічному зображенні, зберігаючи при цьому відповідні масштабні співвідношення, що підсилюють просторову глибину. Різноманітні пози та жести фігур виконані з ретельною увагою до розподілу ваги та динаміки рухів, що є важливими елементами для передачі фізичної активності під час зимової риболовлі. Тракткування одягу, особливо в зображенні ваги тканини та структури складок, демонструє майстерне розуміння форми та властивостей матеріалу в зимових умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Aristides J. Lessons in Classical Painting: Essential Techniques from Inside the Atelier, Hardcover, 2016. 248 p.
2. Kreutz G. Oil Painting Essentials: Mastering Portraits, Figures, Still Lifes, Landscapes, 2016. 160 p.
3. <https://www.artnet.com/artists/ludwig-munthe/>
4. <https://www.lempertz.com/en/catalogues/artist-index/detail/munthe-ludwig.html>
5. <https://nuartbid.com.ua/artists/birshtejn-maks>
6. https://www-artnet-com.translate.goog/artists/joonas-heiska/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc&_x_tr_hist=true
7. <https://artsandculture.google.com/entity/m03pytb?hl=uk>
8. https://commons-wikimedia-org.translate.goog/wiki/Category:Paintings_by_Robert_Wilhelm_Ekman?_x_tr_sl=fi&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc
9. https://app-fta-art.translate.goog/ru/creator/60dc84d4dec09371d0e4be129f86d7a3d46214da?_x_tr_sl=ru&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc&_x_tr_hist=true
10. <https://www.bozaart.com/en/paintings-and-drawings/3671-nicolas-jan-roosenboom-1805-1880-scene-of-skaters.html>
11. <https://artsandculture.google.com/asset/winter-landscape-roman-kochanowski/XwE4Cq3oEind0A?hl=en>
12. <https://hermitagefineart.com/ru/lots/2021-february-russian-art/59/>
13. <https://uk.artprinta.com/en-fr/collections/willem-de-zwart/19th-century>

ДОДАТКИ

Додаток А. Список ілюстрацій

1. Іл. 1. Людвіг Мунте. Зимова риболовля. 64 x 39 cm
2. Іл. 2. Людвіг Мунте. Рибалка на льоду. 64 x 39 cm
3. Іл. 3. Людвіг Мунте. Зимовий пейзаж з дітьми, які катаються на ковзанах. 45 x 79 cm
4. Іл. 4. Макс Авадевич Бірштейн. Зимова риболовля. 47,2 x 68,5
5. Іл. 5. Йонас Хейска. Зимова риболовля. 38 x 49
6. Іл. 6. А. Мічурін. Зимова риболовля. 77,5 x 58
7. Іл. 7. Вільгельмус «Віллем» Хендрікус Петрус Йоганнес де Цварт. Зимова риболовля. 15x41
8. Іл. 8. Джордж Беллоуз. Любов до зими. 1914. 81,6 x 101,6
9. Іл. 9. Роберт Вільгельм Екман. Зимова рибалка перед Турку. 1872. 68 × 89,5
10. Іл. 10. Теодор Гільдебрандт. Нева в Санкт-Петербурзі (Ленінграді) взимку. 1844. 25,4 x 17,3
11. Іл. 11. Ніколас, Ян Розенбум (1805-1880). Нідерландська сцена фігурістів. 30 x 40
12. Іл. 12. Роман Кохановський. «Зимовий пейзаж». 1886. Національний музей, Краків
13. Іл. 13. Андрій Єгоров (1878-1954). Зимовий пейзаж. Приватна колекція. 35 x 25
14. Іл. 14. Пошуковий нарис до картини «Зимова риболовля на озері Чаган»
15. Іл. 15. Пошуковий нарис до картини «Зимова риболовля на озері Чаган»
16. Іл. 16. Етап роботи над картиною «Зимова риболовля на озері Чаган»
17. Іл. 17. Етап роботи над картиною «Зимова риболовля на озері Чаган»
18. Іл. 18. Ван Ісюань. Зимова риболовля на озері Чаган. 2024

Додаток Б. Альбом ілюстрацій

Іл. 1. Людвіг Мунте. Зимова риболовля

Іл. 2. Людвіг Мунте. Рибалка на льоду

Іл. 3. Людвіг Мунте. Зимовий пейзаж з дітьми, які катаються на ковзанах

Іл. 4. Макс Авадевич Бірштейн. Зимова риболовля

Іл. 5. Йонас Хейска. Зимова риболовля

Іл. 6. А. Мічурін. Зимова риболовля

Іл. 7. Вільгельмус «Віллем» Хендрікус Петрус Йоганнес де Цварт. Зимова риболовля

Іл. 8. Джордж Беллоуз. Любов до зими

Іл. 9. Роберт Вільгельм Екман. Зимова рибалка перед Турку

Іл. 10. Теодор Гільдебрандт. Нева в Санкт-Петербурзі (Ленінграді) взимку

Іл. 11. Ніколас, Ян Розенбум. Нідерландська сцена фігурістів

Іл. 12. Роман Кохановський. «Зимовий пейзаж»

Іл. 13. Андрій Єгоров. Зимовий пейзаж

Іл. 14. Пошуковий нарис до картини «Зимова риболовля на озері Чаган»

Іл. 15. Пошуковий нарис до картини «Зимова риболовля на озері Чаган»

Іл. 16. Етап роботи над картиною «Зимова риболовля на озері Чаган»

Іл. 17. Етап роботи над картиною «Зимова риболовля на озері Чаган»

Іл. 18. Ван Ісюань. Зимова риболовля на озері Чаган. 2024